

**Euroopan parlamentin jäsen Elsi Katainen, maatalouden ja maaseudun kehittämisen valiokunnan jäsen sekä aluekehitysvaliokunnan jäsen**

**Asiantuntijalausunto maa- ja metsätalousvaliokunnalle**

**Aihe: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Mercosurin välisen assosiaatiosopimuksen neuvottelemisesta UJ 29/2025 vp - U 15/2018 vp**

Valtioneuvosto on kirjelmässään ansiokkaasti todennut, että kauppasopimuksen loppuun saattaminen tulee tehdä. Euroopan unionin ja Mercosur -maiden sopimus loisi yhteiset markkinat yli 700 miljoonalle ihmiselle Euroopan unionin ja Argentiinan, Brasilian, Paraguayn sekä Uruguayn välillä. Tullien ja kaupan esteiden purkaminen avaa molemminpuolisia vientimahdollisuuksia ja lisää samalla kilpailua. Sopimus on todettu todella tärkeäksi Euroopan ja myös Suomen kilpailukyvyllä. Samalla edistetään yhteisiä arvoja ja kestäväää kehitystä, jotta muun muassa Amazonin sademetsien tuhoa ja metsäkatoa saadaan hillittyä.

Valtioneuvosto on aiheellisesti tunnistanut, että EU-Mercosur -sopimukseen liittyy herkkyyksiä maataloussektorin osalta. Sen vuoksi komissio esittääkin EU-lainsäädäntöä, jolla voidaan puuttua mahdollisiin tuonnin aiheuttamiin markkinahäiriöihin. Valitettavasti komission esitys keskittyy pelkästään Mercosur -sopimuksen aiheuttamiin markkinahäiriöihin, sillä käytännössä on hankala tunnistaa mahdollisia ristikkäisvaikutuksia muiden kauppasopimusten osalta, joita tällä hetkellä neuvotellaan tai ollaan toimeenpanemassa. Lisäksi Mercosur -sopimuksen toimeenpano tapahtuu asteittain ja suojalausekelainsäädännössä sovelletaan siirtymäajan puitteita. Suojalausekkeiden ja toimeenpanon aikataulusuhdetta on siis arvioitava tarkkaan, jotta ne vastaavat toisiaan ja suojalausekelainsäädännöstä saadaan tarkoituksenmukainen hyöty.

Etelä-Amerikassa nähdään markkinoita eurooppalaisille korkean jalostusasteen tuotteille. Euroopan markkinoille puolestaan olisi luvassa esimerkiksi enemmän argentiinalaista ja brasilialaista lihaa. Juuri liha ja lihan hygieniavaatimukset ovat nousseet koko sopimuksen kipukohdaksi. On pelkoja, että Eurooppaan syntyy kahden standardin markkinat: toisaalla tiukat EU-vaatimukset antibioottien ja hormonien käytöstä, eläinten hyvinvoinnista, ympäristönsuojelusta, lannoitteista ja kasvinsuojeluaineista ja toisaalta brasilialainen halpa, massatuotettu liha, jonka tuotantotavat eivät vastaa EU:n vaatimuksia ja -kustannukset ovat huomattavasti alhaisempia.

Brasiliassa tuotantokapasiteetti on hyvin jakautunutta hallintoa myöten. Paikalliseen tuotantoon keskittyvillä perhetiloilla on kokonaan eri ministeriö kuin jättimäisille kaupallisille toimijoille, jotka suuntaavat tuotantonsa vientimarkkinoille.

Useat tilat ovat viime vuosina panostaneet vastuullisuuteen ja kestävyYTEEN tavalla, joka muistuttaa eurooppalaisia standardeja. Todennäköisesti nämä suuret tilat tulevat

viemään lihaa Euroopan markkinoille vapaakauppasopimuksen ehdoilla, EU:n tuotantostandardeja noudattaen. Hyvä uutinen on se, että tuotantovaatimusten osalta meille päin tuleva liha näyttäisi olevan pelättyä laadukkaampaa. Haasteena se, että brasilialaisen mittakaavan ja matalien tuotantokustannusten ansiosta lihaa voidaan tuottaa vastuullisestikin huomattavasti halvemmalla kuin Euroopassa. Se aiheuttaa väistämättä eurooppalaisille ja erityisesti suomalaisille tuottajille kilpailuaseman heikentymistä.

Euroopan unionin avoimen kaupan edistäminen globaalisti on vientivetoiselle Suomelle yksi EU-jäsenyyden tärkeimmistä asioista. Unionin sisämarkkina on yksi merkittävimmistä maailmassa ja juuri kauppasopimukset ovat keino, jolla pystymme lisäämään vaikuttavuuttamme eri puolilla maailmaa. Mercosur -kauppasopimus olisi erittäin tärkeä, sillä tarvitsemme laajempia markkina-alueita. Hinnalla millä hyvänsä sitä ei kuitenkaan pidä hyväksyä. Maataloustuotteiden reilu kilpailu, tuotteiden tuontistandardit sekä eurooppalaisten viljelijöiden pärjääminen on otettava vakavasti.